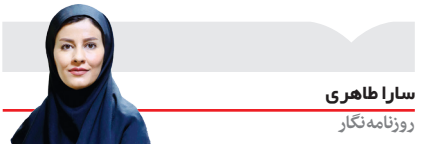

سرپرست دانشگاه آزاد اسلامی واحد هنرهای اسلامی- ایرانی استاد فرشچیان در گفت و گو با «فرهیختگان»:

تدوین تاریخ شفاهی کرونا آغاز شد

سارا طاهری روزنامه نگار

«خاطره نگاری بیماری کرونا اگر ثبت نشود، فراموش می شود؛ این شعاری است که مسئولان دانشگاه آزاد اسلامی واحد هنرهای اسلامی- ایرانی استناد فرشیچیان به آن باور دارند. از روزی که خبر شیوع بیماری کرونا رسید، مسئولان دانشگاه آزاد اسلامی تلاش کردند به عنوان یک دانشگاه با مسئولیت اجتماعی وارد عمل شده و تمام توان علمی و تجهیزاتی خود را در این روزهای سخت برای خدمت رسانی به مردم بسیج کنند. اما این تنها بخشی از فعالیت های دانشگاه آزاد اسلامی برای موضوع کرونا بود. بخش دیگر مربوط به ثبت خاطرات کرونایی است که مسئولیت انجام آن را دانشگاه استاد فرشچیان برعهده گرفت تا از تکرار هزینه های مادی و معنوی در بیماری های بعد جلوگیری شود. ثبت خاطرات کرونایی بخشی از ثبت تاریخ شفاهی است که این دانشگاه مدتی است در دستور کار خود قرار داده است.

همین نامورمطلق، سرپرست دانشگاه آزاد اسلامی واحد هنرهای اسلامی- ایرانی استاد فرشچیان معتقد است برای اجرایی کردن ثبت تاریخ شفاهی کرونا، باید رویدادها نوشته شوند، زیرا اگر رویدادی نوشته نشود، در واقع اتفاق نیفتاده است. او معتقد است خاطرات و رویدادها اگر ثبت و نوشته نشوند، اتفاق افتادن و نیفتادن آن یکی است. او می گوید خاطره نویسی و حافظه نگاری یکی از ملاک های پیشرفت جامعه است؛ در واقع جامعه ای که بیشتر از دیگر جوامع تولید متن می کند، از جوامع دیگر پیشرفته تر خواهد بود. جامعه ای که تولید متن نمی کند، بر اساس شاخص های پیشرفت به عنوان یک جامعه عقب افتاده شناخته می شود.

به همین دلیل است که این روزها دانشگاه استاد فرشچیان مسئولیت سنگینی را برعهده گرفته و می خواهد خاطرات کرونایی را ثبت کند. این دانشگاه در مرحله اول خاطره سازی کرده که این خاطره سازی به صورت گفت و گو و مصاحبه با هنرمندان و کادر پزشکی است و در مرحله دوم خاطره یابی می کند. برای خاطره یابی نیز خاطرات دیگران را گردآوری می کند.

جمع بندی این خاطرات آغاز شده و در مرحله اول عکس ها روی سایت بارگذاری شده است. همچنین در «وب یاد» دانشگاه قرار است از راه دور، هنرمندان این کشور اگر با کادر پزشکی و بیماران به صورت مستقیم مرتبط بودند، خاطرات خود را به صورت آنلاین تعریف کنند.

مشروح گفت و گو با سرپرست دانشگاه آزاد اسلامی واحد هنرهای اسلامی- ایرانی استاد فرشچیان را در ادامه می خوانید.

پیش از این از ثبت خاطرات کرونایی صحبت کرده و گفته بودید حافظه تاریخی دوران کرونا باید ماندگار شود. حال سوال اینجاست که اصلا فلسفه ثبت خاطرات چیست و چرا خاطرات باید ثبت شود؟

به نظر من چیزی که ثبت نشود، اتفاق نیز نیفتاده است؛ وقتی تعداد زیادی از کادر پزشکی در زمان شیوع کرونا شهید شده و بسیاری از خانواده ها آسیب های فراوانی دیدند، اگر

اینها ثبت نشود مثل این است که هیچ کدام از این اتفاقات رخ نداده است، بنابراین وقتی خاطرات و اتفاقات ثبت می شود مانند این است که اتفاق افتاده است و وارد تجربه جمعی ما می شود. این تجربه جمعی باعث می شود اشتباهات گذشته را تکرار نکنیم.

برای اجرایی کردن ثبت تاریخ شفاهی کرونا، شعاری در فعالیت های خود لحاظ کرده ایم که وقتی رویدادی نوشته نشود، در واقع اتفاق نیفتاده است؛ یعنی چیزی که ثبت و نوشته نشود، اتفاق افتادن و نیفتادن آن یکی است. در طول تاریخ لحظات، روزها، ماه ها و رویدادهای ویژه ای داریم که بعضی از آنها خوب و بعضی دیگر خوب نیستند، بعضی از آنها شادی آور و برخی از آنها اندوه آور هستند.

تفاوت یک فرد دنیادیده و صاحب تجربه با بقیه افراد این است که تجربه دارد و از تجربه دیگران نیز استفاده می کند تا به طور مثال چرخ را دوباره ابداع نکرده و هزینه های معنوی و مادی بیشتری را پرداخت نکند، بنابراین خاطرات را ثبت می کنیم تا فراموش نشود. اگر خاطرات را ثبت نکنیم نمی توانیم تجربه کسب کنیم. در حال حاضر در بحث کرونا هزینه های زیادی را پرداخت کردیم تا تجربیاتی را کسب کنیم. اگر این تجربیات ثبت نشود، قطعاً فراموش می شوند.

درواقع سعی می کنیم از رشادتها تجلیل کنیم؛ به طور مثال در جنگ تحمیلی رشادتهای زیادی صورت گرفت. اگر این رشادتها ثبت نمی شد و به طور مثال برخی از خیابان ها به نام شهدا زمین نمی شد، جنگ و شهدان نیز فراموش شده بودند. الان نیز در چنین وضعیتی هستیم؛ اتفاق بزرگی در کشور رخ داده و عده زیادی در کشور برای مردم از جان خود مایه می گذارند و در سویی مقابل برخی از افراد نیز دنبال زراندوزی هستند. بین این افراد باید تفاوتی وجود داشته باشد.

چه کسی باید این تفاوت را ایجاد کند؟

با نوشتن، روایت و حکایت کردن خاطرات کرونایی می توانیم بین خوب و بد تمیز قائل شویم. همچنین می توانیم عمق حادثه را تشریح کنیم. یکی از تفاوت های فرهنگ ما با فرهنگ های دیگر در این بوده که متاسفانه فرهنگ مان شفاهی است و باید نسل به نسل فرهنگ خود را تکرار می کردیم. علت هم مشخص بود، چون خاطرات و فرهنگ خود را ثبت نمی کردیم. این بار این می خواهیم این طلسم را شکسته و خاطرات کرونا را نوشته و ثبت کنیم. حتی امیدواریم این خاطرات را بهتر از کشورهای دیگر ثبت کنیم تا زمانی که کرونا را شکست می دهد ایران جزء فرهنگ های پیشگام و پیشرو در حوزه خاطره نویسی، حافظه نگاری و تاریخ نویسی باشد.

خود را ثبت نمی کردیم. این بار این می خواهیم این طلسم را شکسته و خاطرات کرونا را نوشته و ثبت کنیم. حتی امیدواریم این خاطرات را بهتر از کشورهای دیگر ثبت کنیم تا زمانی که کرونا را شکست می دهد ایران جزء فرهنگ های پیشگام و پیشرو در حوزه خاطره نویسی، حافظه نگاری و تاریخ نویسی باشد.

با این اوصاف خاطره نویسی یکی از ملاک های پیشرفت در جوامع است.

بله، خاطره نویسی و حافظه نگاری یکی از ملاک های پیشرفت جامعه است؛ جامعه ای که می نویسد و تاریخ خود را ثبت و کار مستند عکاسی می کند، نسبت به جوامع دیگر پیشرفته تر است. جامعه ای که بیشتر از دیگر جوامع تولید متن می کند از جوامع دیگر پیشرفته تر خواهد بود. جامعه ای که تولید متن نمی کند، بر اساس شاخص های پیشرفت به عنوان یک جامعه عقب افتاده شناخته می شود. ملاک برای ما پیشرفت و عقب افتادگی متن هایی است که تولید می کنیم.

کشور ما در این چند سال در ثبت خاطرات چگونه عمل کرده است؟

جامعه ما متاسفانه در این خصوص در چند سال اخیر به عنوان یک جامعه عقب افتاده شناخته شده است، چراکه متن تولید نکرده است. وقتی می خواهیم بزرگترین حوادث این جامعه را بررسی کنیم، باید به کشورهای دیگر مراجعه کنیم. این بار می خواهیم از زبان ایرانی ها و پزشکان و پرستاران ایرانی صحبت کنیم. می خواهیم یک ایرانی خاطرات خود را ثبت کند، چراکه نمی خواهیم تاریخ خود را از دید دیگر کشورها نگاه کنیم. به دنبال این هستیم تا در سال های آینده وقتی

حرف از کرونا می شود، به این موضوع از زاویه دید یک ایرانی نگاه کنیم تا ببینیم ایرانی ها خاطرات خود را چگونه نوشته و این بیماری را چگونه تشریح کرده اند. باید ببینیم ایرانی ها از این بیماری چه زجرهایی کشیده اند. این موضوع یعنی ثبت خاطرات بسیار مهم است و باعث وجه تمایز ما با گذشته و دیگر کشورها خواهد شد. اگر ننویسیم، به جای ما می نویسند و خاطرات ما را تحریف خواهند کرد.

بنابراین ما می نویسیم تا نسخه ایرانی را از بحران کرونا ارائه دهیم؛ یعنی بگوییم ما هم یک نسخه، نگاه و نوشتار داریم. این یکی از مهم ترین کارهایی است که دانشگاه ها باید انجام دهند و با پیش نهادی که از سوی دانشگاه آزاد اسلامی واحد فرشچیان داده شد، ریاست دانشگاه نیز متوجه اهمیت این موضوع شد و آن را جدی گرفت و در حال حاضر کار شروع شده است. طبق گفت و گویی که با ریاست دانشگاه آزاد اسلامی داشتیم، برای ثبت بخش بزرگی از خاطرات کرونایی اعلام آمادگی کرده و گفتیم می توانیم خاطرات و رشادتهای پزشکان و پرستاران بیمارستان های دانشگاه آزاد اسلامی را ثبت و ضبط کنیم که این موضوع در حال حاضر وارد فاز اجرایی شده است.

در دبیرخانه تاریخ شفاهی هنر و رویدادهای دانشگاه آزاد اسلامی واحد هنرهای اسلامی- ایرانی استاد محمود فرشچیان تا حالا چه اقداماتی انجام شده است؟

دبیرخانه تازه راه اندازی شده و اقدامات اولیه خود را آغاز کرده است. این دبیرخانه برای تاریخ شفاهی است؛ یعنی وسیع تر از موضوع کرونا بوده و بحث کرونا تنها بخشی از تاریخ شفاهی را شامل می شود. پیش از این تاریخ شفاهی را آغاز کرده بودیم، اما برای آن یک دبیرخانه و چارت تشکیلاتی وجود نداشت، بلکه تنها به عنوان یک طرح فعالیتی آغاز شده بود. با استنادی گوناگون در این باره صحبت کرده و در حال ضبط خاطرات هستیم. با فرهنگستان هنر نیز در این خصوص تفاهنامه ای امضا کردیم. یعنی به صورت دوگانه میان دانشگاه استاد فرشچیان و فرهنگستان هنر برنامه مفصل تاریخ شفاهی داشتیم و الان با حکم جدید دارای یک جایگاه و چارت تشکیلاتی شده است. بنابراین بخشی از تاریخ شفاهی مربوط به کرونا است، اما پیش از آن ما یک فعالیت بزرگ در دانشگاه داشتیم که این فعالیت، متفاوت از فعالیت های آموزشی و پژوهشی و مربوط به خلق اثر برای شهید سلیمانی بود. تنها جایی که در ایران به صورت نظام مند آثاری را در رابطه با این شهید بزرگوار خلق و نمایشگاهی نیز در این خصوص برگزار کرد، دانشگاه استاد فرشچیان بود که با کمک ریاست دانشگاه و سرپرست فرهنگستان هنر توانستیم این آثار را خلق کنیم. اما الان وارد

مبحث نظری و عملی در حوزه تاریخ شفاهی شده و برای شروع وارد بحث کرونا شدیم. البته تاریخ شفاهی دانشگاه همچنان ادامه دارد؛ یعنی گفت و گو با هنرمندان ادامه خواهد داشت که بعد از کرونا این گفت و گوها را دوباره از سر خواهیم گرفت.

گفتید قرار است خاطرات کرونایی ثبت شود؛ واحدهای دیگر نیز با دانشگاه استاد فرشچیان همکاری خواهند کرد؟

بله، ما اکنون فعالیت در دانشگاه آزاد اسلامی هستیم و امیدواریم کانون این فعالیت در سطح ملی شویم. نکته دیگر اینکه بعد از حکم دکتر طهرانچی نامه ای را به استان ها و واحدها ابلاغ کرده و از آنها خواستیم تا در این فعالیت ها با دانشگاه استاد فرشچیان هماهنگ شوند و خوشبختانه تاکنون چند واحد فعالیت خود را آغاز کردند، بنابراین به نوعی فعالیت های مرتبط با کرونا را در سطح دانشگاه آزاد اسلامی مدیریت خواهیم کرد. البته امیدوارم با اقداماتی که در حال انجام است، بتوانیم بیشتر از دانشگاه در عرصه ملی اقدامات خود را ادامه دهیم، چراکه ثبت این خاطرات یک کار فرهنگی و ملی است. به عبارتی این کار تنها برای یک واحد نیست، بلکه در آینده خاطرات کرونایی ایران با فرهنگ ها و کشورهای دیگر مقایسه خواهد شد. امیدواریم آیندگان وقتی این خاطرات را مطالعه می کنند، ببینند در این حوزه چه اقدامات و کارهای خوبی انجام شده است. در نهایت اقدامات انجام شده در دانشگاه استاد فرشچیان به لطف تلاش های کادر پزشکی دستمایه فیلم سینمایی، «مان، نقاشی و...» شده و اقدامات اخلاقانه آغاز خواهد شد. در نهایت نسل های بعدی اینها را می بینند و متوجه تاریخ داری و حافظه داری ایرانیان خواهند شد.

متاسفانه بیماری های بسیاری در ایران شیوع پیدا کرده، اما یک فیلم برای بیماری های امید می ساخته نشده است. وقتی واحد فرشچیان اقدام به ثبت تاریخ شفاهی کرونا می کند، کارگردان و تهیه کننده ها نیز می توانند از مستندات این واحد استفاده کرده و فیلم و تئاتر تهیه کنند.

این خاطرات چه زمانی جمع بندی شده و خروجی آن را خواهیم دید؟

جمع بندی کم کم آغاز شده؛ یعنی در مرحله اول عکس ها روی سایت بارگذاری شده است؛ همچنین یک وب یاد داریم که در این وب یاد با هنرمندان درباره خاطرات کرونایی آنها صحبت می کنیم که به صورت آنلاین برگزار می شود. در واقع برگزاری «وب یاد» در فضای مجازی کاری است که در دبیرخانه تاریخ شفاهی هنر انجام می شود. در «وب یاد» هنرمندان که با کادر پزشکی و بیماران به صورت مستقیم مرتبط بودند، در هر جای ایران که باشند، خاطرات خود را به صورت آنلاین تعریف می کنند، بنابراین بسیاری از دستاوردهای دانشگاه استاد فرشچیان در خصوص خاطرات کرونایی این قابل مشاهده است. یک فراخوان نیز در سطح کشور ابلاغ و اعلام کردیم افرادی توانند خاطرات کرونایی خود را به دانشگاه ارسال کنند. آخرین مهلت ارسال اثر به مسابقه ملی خاطره نگاری بیماری کرونا تا ۱۵ تیرماه است که در نهایت خاطرات داوری شده و گردآوری و چاپ خواهد شد. به عبارتی در یک مرحله خودمان خاطره سازی می کنیم که این خاطره سازی به صورت گفت و گو و مصاحبه با هنرمندان و کادر پزشکی است و در مرحله دوم خاطره یابی می کنیم؛ یعنی خاطراتی که دیگران دارند را گردآوری می کنیم. مجموع خاطره سازی و خاطره یابی به صورت یک مجموعه درآمده و در دسترس افراد قرار می گیرد.

جمع بندی خاطرات کم کم آغاز شده؛ یعنی در مرحله اول عکس ها روی سایت بارگذاری شده است؛ همچنین یک وب یاد داریم که در این وب یاد با هنرمندان درباره خاطرات کرونایی آنها صحبت می کنیم که به صورت آنلاین برگزار می شود. در واقع برگزاری وب یاد در فضای تاریخ شفاهی هنر انجام می شود

چند وقت پیش تفاهنامه ای را نیز با فرهنگستان هنر امضا کردید. این تفاهنامه در خصوص ثبت خاطرات کرونایی بود؟

این تفاهنامه در خصوص تاریخ شفاهی بود که بخشی از تاریخ شفاهی نیز مربوط به کرونا خواهد بود. متاسفانه تاریخ شفاهی موضوعی است که در کشور چندان به آن پرداخته نشده است. تلاش داریم تاریخ شفاهی در عرصه هنر را به صورت تخصصی با فرهنگستان هنر پیش ببریم. در واقع هم مباحث نظری و هم فعالیت های عملی و ثبت خاطرات هنرمندان را دنبال خواهیم کرد. در حال حاضر آغاز شده و با حدود ۶ نفر از هنرمندان برجسته این کشور گفت و گو کردیم که به زودی تدوین شده و فیلم ها و تیزرهای آن منتشر می شود.

نیمکت خبر

تدریس جروه توسط استادان معارف دانشگاه ها ممنوع شد

کمیسیون محتوا و متن دروس معارف اسلامی پس از تصویب جدول کتب قابل تدریس دروس معارف اسلامی، ممنوعیت تدریس این دروس به صورت جزوات استادان معارف اسلامی را به دانشگاه ها ابلاغ کرد. کمیسیون تخصصی محتوا و متن در اواخر سال ۹۸ بر اساس آیین نامه اجرایی شورای معارف نهاد با وظایف بررسی عناوین و سرفصل های دروس معارف اسلامی، تعیین شاخص های تدوین متن بر اساس سرفصل های مصوب و سیاست ها و رویکردهای شورای معارف اسلامی، ارائه سیاست های پیشنهادی تولید و تدوین متون و محتوای دروس معارف اسلامی و متون مکمل، بررسی و تایید متون و محتوای پیشنهادی برای دروس معارف اسلامی و متون مکمل، بررسی و تایید متون و محتوای پیشنهادی برای دروس معارف اسلامی، ارائه سیاست های پیشنهادی نشر و توزیع متن دروس معارف اسلامی، پیشنهاد روش ها و ابزارهای ارائه دروس (استفاده از نرم افزارها و ابزارهای آموزشی)، نظارت، ارزیابی و اخذ بازخورد از متون مدون معارف اسلامی و بررسی و ارزیابی میزان انطباق عملکرد دستگاه های مجری با سیاست های مصوب در خصوص دروس معارف اسلامی تشکیل شد.

پاسخ سازمان سنجش به اعتراض داوطلبان المپیاد علمی دانشجویی

سازمان سنجش آموزش کشور در پاسخ به اعتراض داوطلبان المپیاد علمی دانشجویی تاکید کرد: «برگزاری آزمون غیرمتمرکز المپیاد در مناطق ۱۰ گانه کشوری با توجه به شرایط فعلی بیماری کرونا امکان پذیر نیست. وضعیت شیوع و درگیری بیماری کرونا در سطح کشور بین شهرها و استان های مختلف متفاوت است و در اغلب دانشگاه ها، کلاس ها و امتحانات دوره کارشناسی به صورت غیرحضوری و مجازی برگزار می شود و کلیه خوابگاه ها تعطیل است.» در بخش دیگری از این نامه به شرایطی که پیش از این برای برگزاری المپیاد در نظر گرفته می شد، اشاره و خاطر نشان شده است؛ «المپیاد غیرمتمرکز در ۱۰ دانشگاه منتخب مراکز مناطق برگزار می شود و سوالات به صورت منطقه ای طرح و اجرا می شود. لذا تعداد زیادی از دانشجویان برای شرکت در المپیاد غیرمتمرکز باید به ۱۰ شهر بزرگ محل برگزاری (اصفهان، تبریز، تهران، شیراز، مشهد، همدان، بابل، کرمان، کرمانشاه و اهواز) سفر کنند و نیاز به اسکان و فراهم کردن خوابگاه، صبحانه، ناهار و شام، میان وعده، ایاب و ذهاب دارند که سازمان سنجش آموزش کشور و دانشگاه ها در وضعیت فعلی امکان ارائه خوابگاه و سرویس دهی گفته شده را ندارند.» در این نامه به این نکته اشاره شده است که برگزاری آزمون در روزهای مختلف تنها مشکل بالا را برطرف نمی کند، بلکه آن را تشدید می کند.

کلابه از فرایند طولانی جذب هیات علمی در دانشگاه های غیرانتفاعی

علی آهن منش در گفت و گو با مهر، یکی از مشکلات موسسات غیرانتفاعی را فرآیند طولانی جذب هیات علمی عنوان کرد و افزود: «زمان رسیدگی به پرونده های متقاضیان جذب در هیات مرکزی جذب وزارت علوم ۴۵ روز است که هیات مرکزی جذب در موعد مقرر به پرونده رسیدگی می کند. مشکل در هیات های اجرایی جذب دانشگاه های مادر است که باید صلاحیت علمی و اخلاقی- اجتماعی متقاضیان هیات علمی را تعیین کنند.» وی ادامه داد: «جلسات هیات های مذکور در دانشگاه های مادر بسیار با تاخیر برگزار می شود. روند این است که نهایت بین سه تا ۶ ماه پرونده متقاضی جذب در این هیات ها تعیین تکلیف شود، ولی معمولاً پروسه بررسی پرونده متقاضیان در این کمیته ها یک تا دو سال طول می کشد.» رئیس اتحادیه دانشگاه های غیرانتفاعی افزود: «بنابراین برای جذب متقاضیان در هیات مرکزی جذب مشکلی وجود ندارد و به پرونده ها رسیدگی می شود، ولی پرونده ای از هیات های اجرایی مرکز جذب دانشگاه ها ارسال نمی شود که وزارت علوم به آن رسیدگی کند. مشکل اساسی در هیات های اجرایی جذب دانشگاه ها است.»